

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 3. Quid possint Angeli præstare in corporibus assumptis, vel in aliis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

SECTIO III.

Quid possint Angeli praeferre in corporibus assumptis, vel in aliis?

17. Angeli non possunt sibi unire physice corpora que assumunt. D. Thom.

Dico primò, Angelos nos posse unire sibi formaliter & physice corpora que assumunt, siue unione formali substantiali, siue etiam accidentali: neque illa animare, & operationes vitæ cum illis exercere. Prima pars est D. Thomæ quæst. 51. art. 1. & communis Theologorum. Ratio eius est, quoniam Angeli sunt spiritus puri & completi, incapaces naturaliter talis unionis, siue per modum formæ substantialis: quia tunc completa intelliguntur, non indigentes acquirere scientiam ministerio sensuum, ut proinde sint aptæ uniri corpori, à quo eatenus iuuentur in intelligendo, quemadmodum anima rationalis; ut recte argumentatur D. Thom. quæst. 51. art. 1. Siue per modum accidentis, sunt enim substantiæ per se subsistentes. Siue per modum suppositi. Quidquid enim dicendum sit de potentia obedientiali; nullus Angelo talem vim naturalem concedit, ut possit substantiam alienam priuare propria subsistentiâ, & suam illi substituere. Neque per modum partis integrantes extensiuæ aut intensiuæ: quippe qui spiritus sunt, & discretissima rationalis à corpore, quod nec extendere, nec contrahere possunt. Aliæ verò uniones, quæ possent excogitari, non plus habent apparentiæ possibilitatis, quàm prædictæ.

18. Adde, Scripturam & Concilia, quæ Verbo quidem diuino corpus tribuunt, quia unitur illi in Christo, nusquam tribuere Angelis, etiam in corpore assumpto apparentibus, sed expresse id illis negare, Icc. 25. vers. 39. in 10. vers. 37. Ergo etiam negant talem unionem formalem, ex qua necessario sequeretur denominatio corporei. Nam ne absolute quidem fieri potest, ut sit unio formalis, & non siue formalis denominatio inuisibilia & realis, unde sequatur, verbalis aut mentalis. Denique si Angeli possent unire sibi corpora substantiæ inter instar formarum; non erat cur Raphaël apud Tobiam, tamdiu, tamque constanter apparens, non uniret sibi corpus in quo apparebat. Et tamen cap. 12. *Videat, inquit, manducare, & bibere, sed ego, who inuisibilis est, poter.* Item si possent, Angeli in formare corpora, essent substantiæ incompletæ, quæ naturaliter postularent uniri sibi corpora, ut complerentur, & constituerentur in suo esse naturali perfecto. Hoc autem falsum est, ut constat ex dictis disput. 36. scilicet 1.

Nunc sequitur secunda pars conclu-

tionis, quæ diximus, Angelos non posse animare corpora que assumunt, neque corpora assumpta viuere per assumptionem, & viuificari vitæ angelicâ: neque etiam posse Angelos per ipsa exercere vitales operationes, quæ sunt ipsius communis vitaliter cum corpore assumpto. Etenim principium vitæ non potest vitæm communicare corpori, nisi per physicam unionem formalem, quam hic deesse patet explicitis. Operationes autem vitales non possunt esse, nisi à principio viuente, quale non est compositum ex Angelo & corpore assumpto. Possunt quidem Angeli in corpore assumpto intelligere, velle, & moueri localiter. Non tamen ita ut ad huiusmodi actiones corpus vitaliter concurrat, quæque toti composito vitales sint, seu communes vitali modo, ut scilicet eleuatione quæ operandi modo sese perficienti. Quia quod non habet vitam in actu primo, non habet etiam in actu secundo, ut recte ait S. Thom. quæst. 51. artic. 3. in fine D. Thom. corp.

Duo verò genera actuum vitalium corpori communium distinguenda sunt. Vnum eorum, qui secundum substantiam sunt vitales, nec nisi à principio viuente exerceri possunt. Cuiusmodi sunt: actus appetitus, & sensus interiorum & exteriorum. Et hi ab Angelis in corporibus assumptis exerceri nequeunt. Quæ neque videntur per oculos corporis assumpti, neque audiuntur per aures; sed intelligunt immediatè ea quæ per sensoria percipiuntur simulant. Alij sunt vitales tantum quoad modum quo fiunt, cum alioqui à non viuentibus, aut non vitali modo, fieri possint. Cuiusmodi sunt locutio & comestio quoad motum localem, sine respectu ad principium vitæ qui importatur non ne comestioni propriè sumpto; itemque motus progressiuus, & generatio quoad seminis traiectionem, aggeneratio & nutritio quoad alimenti dispositionem, & conuersionem in substantiam viuentis, aliter factam quàm vi ipsius animalis seipsum actiue perficientis. Et de his duabus actionibus quid sentiendum sit, patet ex dicendis conclusionibus sequenti, num. 25. Alias verò omnes supra enumeratas non repugnat fieri ab Angelis in corporibus assumptis. Possunt enim omnes illos motus locales causas in huiusmodi corporibus, mortuo licet modo se habentibus. Quæ de re plura D. Thom. qu. 51. art. 3.

Dico secundò, Angelos nihil in corporibus assumptis, aut quibuslibet alijs, facere posse, præter ea quæ per vim locomotiuam fieri possunt. Ita Theologi communiter cum D. Thomæ quæst. 110. art. 2. & 3. & lib. 3. contragent. cap. 103. Rationes huius assertionis variæ afferuntur à varijs, sed hæc duæ præcipue mihi videntur. Prima est D. Thomæ quæst. 16. de malo art. 9. & Theoph. Raynaudi dist. 4. Theologia naturalis, qu. 4. num. 265. Quia ordo vniuersi postulat, ut res

21. Nihil possunt facere in corporibus assumptis, nisi ea quæ per vim locomotiuam fieri possunt.

ut res finita originalis superioris, id est, substantiæ creatæ purè spirituales non habeant aliam vim circa res ordinis inferioris quam loco-motivam, ad eas movendas, vel ad applicandas potentias agentium inferiorum: & aliter non se immisceant earum actibus, sed sinant illas exercere suas operationes. Potentia tamen localiter movendi debuit illis dari: quia confert ad applicationem causarum inferiorum, & conveniens est causas inferiores applicari posse à superioribus.

22. Secunda ratio est, quia quæcumque scimus fieri ab Angelis circa corpora & res corporeas, possunt optinè ad potentiam loco-motivam referri: & nullum alterius virtutis in Scripturis vestigium est, nullum etiam experientia vel naturali ratione apparet. Contra verò, limitatio Angelorum (qui non sunt infiniti simpliciter in omni genere perfectionis, sicut Deus, vt omnia formaliter, vel eminenter continent) & eorum tanta diversitas ac disproporctio cum formis materialibus, substantialibus aut accidentalibus, suadet potius eas nec formaliter, nec eminenter, nec virtualiter contineri in virtute Angelorum, vt rectè docet Sancti Thomæ questio 110. art. 2. Idemque tum ipse ibidem in corpore & ad 25. & 3. & art. 3. ad 2. tum alij communiter dicunt, Angelos solum mediante virtute localiter, & applicando activa passivis posse esse causam aliquam mutationum in corporibus. Ad idem confirmandum Suárez lib. 4. cap. 25. & disput. 35. Metaphys. sect. 6. & Vasq. disput. 218. cap. 1. adducunt aliqua testimonia Conciliorum & Patrum, quæ tamen nihil aliud probant, quam demones propriâ auctoritate, vel independenter à Deo nihil tale posse.

23. Et verò huiusmodi formarum educationibus aliunde satis prouidum fuit per agentia corporea, quantum ad conservationem & gubernationem vniuersi necessarium est. Nec obest, quòd Angeli sunt superiores omni natura corporea, quasi idcirco debeant posse immediatè quicquid potest natura corporea, & aliquid amplius. Non enim quævis natura superior potest quicquid inferior. Sed animæ rationales verbi grat. licet formis omnibus aliorum corporum superiores sint, non tamen possunt quascunque formas educere. Et licet ipsæ possint aliquas educere sibi subordinatas, non est par ratio, vt idem possint Angeli. Manifestum enim discrimen est: cum animæ sint veræ formæ materię: at Angeli non sunt formæ, nec esse possunt.

Hinc sequitur, non posse Angelos educere formas substantiales de materia disposita, neque illam disponere ad huiusmodi formas, per se immediatè, & virtute propria, quæ sit immediatè productiua huiusmodi formarum aut dispositionum.

Non potest immediate educere formas substantiales, vel ad illas disponere.

sed tantum applicando actiua passivis, id est, applicando per virtutem motiuam causas corporeas efficaces huiusmodi formarum aut dispositionum. Ad eum modum quo nos non possumus combuere, nisi applicando ignem: & quo Chymici mura faciunt per appositionem ignis & aliarum causarum. Similiterque non posse producere lucem, nisi applicato aliquo corpore lucido, aut lucis effectiuo, neque sonum, nisi percusso aere, aut corpore sonifero: & sic de alijs.

24. Possunt tamen non tantum per se immediatè mouere corpora localiter, & sistere, sed eadem virtute motiua quâ mouent se ipsos, vt ostendimus sect. 1. num. 5. Et mediante motu locali, corpora rarefacere, condensare, figurare, vnire, distingere, calcificare, & similia. Verum etiam quædam impulsionem directè & immediatè ipsas imprimere, & per illam cedere & impellere corpora. Vt nos eadem virtute motiua, quâ nos ipsos mouemus localiter, possumus alia mouere, non tantum ferendo, aut trahendo, sed etiam torque proijciendo. Nam vt ibidem diximus numero 7. cum virtus impressa proiectis sit tantum vicaria potentia motiua, & imperfecta quædam eius participatio: facile potest ab illa eminenter conueniri, atque ab ipsa fieri. Neque difficilior est intelligere quomodo possint Angeli virtutem illam imprimere proiectis sine contactu corporeo, & agitatione quâdam virtutis motiua imprimentis, quàm scilicet excitare (quo solum pacto experimus nos posse corpora proijcere) quàm intelligere quomodo possit magnes immotus ferrum distans ad se trahere: vel quomodo, astra tam longe distata possint ventos aut maris æstum concitare.

25. Secundò, possunt per vim loco-motiuam, mediatè, applicando scilicet actiua passivis, varias formas, quæ substantiales, quæ accidentales educere. In quo tantò est maius mirabilis quæ Angelorum artificum, quanto perfectius & generalius vires causarum naturalium cognoscunt. Ita vt ars humana vix sit exigua scintilla, artis Angelicæ. Itaque possunt excitare ventos, grandines, pluuias, tonitrua, fulgura, vapores & exhalationes in terræ visceribus, & causi tremefacere eam. Quamquam etiam possunt aliter immediatè tremefacere virtute sua motiua localiter: sicut & aërem mouendo, ventum facere: & flumina sistere, vel euertere: aliaque huiusmodi quæ carminibus magicis interdum facta legimus. Possunt etiam corporibus inanimatis vnum in aliud transmutare, simili arte, quâ Chymici vnum in aliud transmutant varijs mixtionibus & concoctionibus. Idque est melius, quòd perfectius norunt temperamentum veteri auri verb. grat. aut aliorum corporum, &

25. Possunt tamen me varias formas educere, applicando actiua passivis.

aliarum causarum necessariorum ad producendum tale temperamentum: quod subtilius & exactius possunt huiusmodi causas applicare. Possunt etiam per similem applicationem aliarum causarum producere non modo lapides & metalla, aliaque inanimata: sed & plantas, & animalia quae ex puri materia fieri possunt, id est, sine semine & propagatione à vivente: ut ranas, serpentes, buffones. Perfecta verò, & hinc, equos, leones &c. non nisi semine aliunde accepto. Quia non possunt aliter temperamentum assequi, tam perfectum, ac possunt istiusmodi animalium productione. Possunt tamen ad eorum generationem irritare, vel nocere, & sexum è masculino in femininum mutare, corroborata vel impedita virtute seminis. Nam diversitas sexus oritur præcipue à seminis potentia vel imbecillitate. Similique modo possunt gigantes aut pygmaeos procurare: quorum exempla refert Delrius lib. 2. Disquisit. quæst. 15.

Uterius possunt quilibet illorum corporum convertere in aliud inanimatum, aut animatum imperfectum, id est, tale ut ex puri materia formari possit: atque etiam ipsam animalibus partes alias alijs addere, imitando nutritionem aut aggenerationem vitalem: & in quibuscunque, etiamque imperfectissimis animalibus, nutritionem procurare & augere, per extrinseci alius applicationem, & impedimentorum remotionem; corroborata virtute vegetativa. Atque e conversario possunt impedire virtutem vegetativam nutritivam, atque ac generativam; & sensitivam etiam, tam internam quam externam: immittere morbos, aut procurare sanitatem, & seminum arcere; vel conciliare: longam in diem faciem & insensibilem reddere, & contra famem caninam excitare; illudere sensibus externis, & varias interius imaginationes, variosque affectus causare roris, edij, dejectionis, & similes, commotione humorum & spirituum animalium. Hæc enim omnia fieri possunt, ut locaster motus Angelorum applicante activa passiva, dirigente huiusmodi applicatione notitia, quæ præcedit perfectissimam causarum naturalium, à quibus possunt fieri effectus supra dicti.

Per hæc facile est explicare quæ narratur Exod. 7. de mutatione virgarum in serpentes: facta à Magis Pharaonis operæ demonum: cuiusmodi enim non fuisse merum sensuum illusionem transferendo virgas aliò invisibiliter, & substituendo serpentes earum loco, ut existimant Cornel. ad locum illum, & Peter. lib. 1. de Magia cap. 17. Sed fuisse veram conversionem virgarum in serpentes, quæ non superævim demonum: cum serpentes gigni possint ex puri materia, & potuerit demones celeritate applicare causas destrucivas virgarum, & productivas serpen-

tum, etiam magna mole. Nam cum scriptura dicat, virgas à Magis projectas, fuisse se versas in dracones, id est, magnos serpentes; & Magos fecisse similiter ac Moysen: non videtur ac proprie, & historice loqueretur, si Magorum virgæ non fuissent ab ipsis convertæ in serpentes. Quia transferre tantum serpentes & substituere loco virgarum, non est virgas fuisse versas in serpentes: neque est Magos fecisse similiter ac Moysen, qui verè virgam convertit in serpentem. Neque enim ad prestigias acceperat virgam illam divinius sed ad veram conversionem. Atque ut valde credibile est, Magos reprehendisset, & decessisset illusionem, si Magi tantum spectantium oculis illuissent.

Sicut autem potuerunt demones convertere virgas in serpentes: sic possent alia corpora convertere unum in aliud, etiam hominem ipsum, si Deus permitteret, in ignem, solum, oleum, serpentem, vermes, buffones, & alias animalium species, quæ possunt fieri ex puri materia, salva tamen semper anime immortalitate. At non in eas species animalium quæ necessarid egerit semine & propagatione viventi à vivente, ut equus, leo, lupus, & similes. Quare quæ narrantur à Petrus, aut à præphæta Historice, de conversione lapidum in homines, aut hominum in lupos, asinos, fues, ceruas, aves, & cætera fabulosa vel illibria sunt. Potest autem Dæmon sibi illudere, & simulare conversionem hominum in lupos (ut non raro facit) circumponendo exterius hominibus luporum speciei & figuræ, vel etiã pellẽ ipsã: & interius commovendo imaginationem, simili modo quo facit morbus ille melancholicus, quæ Medici vocant *lupinæ*, & *lupinæ*. Ita ut lupi sibi videantur, & more lupino grassentur in oves & in homines, aut se grassari putent. Utique enim fieri potest. Nempe & ut ipsa luporum more currant affectu ferino, multa lupis similia facientes: & ut interius tantum in somno profundissimo vehementissime imaginentur se id facere, quod soli demones sub specie luporum exterius faciunt, aut etiam verum lupum agitando. Tuncque demones solent Magos illos vel maleficos vulnerare in parte corporis, respondente illi parti lupi veri, aut fictij, sub cuius specie ipsi grassati sunt, si contingat tale spectrum apparenter vulnerari, aut supum vesum accipere vulnus, ut post Guilielmum Parisiensem affirmat Theophilus dist. 6. Theologiae naturalis, quæst. 4. num. 364.

Huc etiam pertinent quæ tradunt Sanctus Augustinus libro 15. de civit. capite 23. alijque Patres, & Theologi, apud Delrium libro secundo Disquisit. quæstio. 15. de generatione hominum per incubos, quæ ipse varijs exemplis & Sagarum depositionibus confirmat.

possunt etiam unum corpus in aliud convertere.

MARTINUS
NEUS
LIB. I. PAR.
D. VI.

26. Ut virgas in serpentes.

Cornel. Peter.

Non videtur ac proprie, & historice loqueretur, si Magorum virgæ non fuissent ab ipsis convertæ in serpentes.

Raynold.

28.

Possunt generare per incubos: non tamen sine virtuti seminis.

Tunc autem proles non est foetus dæmonis, ut patris naturalis: sed eius à quo deus est vis formatrix, quam dæmon tantum aliò transtulit & applicavit. Possit etiam dæmonem sine incubi aut vitæ consortio procurare ut femina concipiat, femine liter immisso, docent S. Thom. quodlibeto 6. art. 18. fere initio, vbi hoc hoi obijcit, & non improbat, Abulens. ad caput 6. Genes. & Desrius loco citato. Addit Theophilus ut non improbabile dist. 4. Theologia naturalis quest. 4. num 291. posse dæmonem abique virili femine alunde accepto, atque etiam abque femine opera hominem producere: putà sic disponendo massam argillaceam specio hominis configuratam, ut debeat in eam indoi anima. Nam configuratio non inquit, non excedit vim intelligentiæ, cum importet dumtaxat motum localem illius materiæ. Quod vero præterea ad massæ illius animationem exigitur, est certa præparatum qualitatum imperies, dæmoni bene nota, & ab eò actiua passivis applicante inducibilis. Ergo eadem temperie inducta, abscederet forma præiacens. Proindeque ne materia maneret vacua, aut susciperet formam ad quam non esse disposita, necesse esset advenire formam, cuius temperies illa esset dispositio & anima. Hæc Theophilus.

Sed quod ad primum attinet, assertum à D. Thoma: putà id nunquam contingere, neque vllum eius rei proferatur exemplum hinc dignum. Neque etiam decet providentiam diuinam id permittere, præsertim in femina pudica. Secundum autem non modo nunquam contingit, Deo nunquam id permittente, ut fateatur Theophilus, ne deatur aliquis homo non Adamicus, & non pertinens ad hunc ordinem rerum qui nunc est. Sed ne quidem contingere potest, ob tam perfectam organizationem & temperiem necessariam ad corpus humanum formandum, quæ potentiam Angelorum excedit, & per alia agentia naturalia induci nequit abque ope feminis, cuius virtus supra modum admirabilis est, si tamen illa etiam sine Deo peculiariter dirigente embryonem efformat. Qua de re diximus disput. 2. num. 47. Adde quod ex opposito sequeretur, posse similiter dæmonem verè animare & viuificare: cadaver hominis demortui: quod facilius est, quam massam argillaceam viuificare, & ex illa hominem verum facere. Et multò facilius posset dare visum cæco à natiuitate, efformando organum, vel temperando, sicut ad videndum requiritur. At hoc est contra communem sensum fidelium & sanctorum Patrum, qui putant hæc esse vera miracula, solius Dei propria, & quamcunque causam naturalem excedentia.

30. Similiter non puto dæmones posse facere, ut homines viuant in perpetuum, & nunquam morbo vel senio consumantur. Neque ut corpora se peneferent, vel simul

sint in pluribus locis: & similia, quæ communiter censentur esse vera & proprie dicta miracula. Neque etiam infundere hominibus habitus scientiarum: quamuis per homines idiotas possint sepe legere & loqui de rebus eorum notitiam superantibus: ut contingit energumenis. Eodemque pertinet quod Lindanus Dialogo 3. Dubitantij, Ræmond. lib. 2. de ortu, progressu & occidit hæresum cap. 10. & Theophil. supra cit. 330. referunt de Anabaptistis, eos qui illi sectæ turpissimè se adiderunt, mox hausto poculo, vel supra buccella, nosse sacras literas legere, & de rebus diuinis discere: quosdam etiam Scripturam tenere memoria: & si respiciant, redeantque ad fidem catholicam, illorum omnium obuiisci, rursumque illiteratos fieri, vt erant antea.

re, neque scientias infundere, neque carere peneferentia.

Anabaptistæ dæmonis ope statim norunt legere Scripturam.

SECTIO IV.

De loco Angelorum.

Conclusio prima: Angeli neque nulli ubi sunt, neque vbique; sed in aliquo certo & definito spatio, nec infinito, nec æquali toti vniuerso. Prima pars, quod Angeli non sint nullibi, id est, in nulla mundi parte, vel spatio imaginarij, Probatur, quia, quicquid nonnulli imaginentur de Angelorum abstractione & spiritualitate; non sunt, neque esse possunt abstractiores, aut magis separabiles & independentes à spatio, vero vel imaginario absolute loquendo, quam Deus ipse, qui est vbique non tantum per præsentiam, quatenus omnia cognoscit: per potentiam, quatenus vbique operatur: sed etiam per essentiam, quatenus implet omnia sua substantia & essentia necessariò in inmensum vsquequaque diffusa, ut ex Scriptura & Patrum testimonijs ac ratione ostendimus disputatione quinta, sectione tertia & sequentibus.

Confirmatur, quia vel Angeli ab instanti suæ creationis manserunt immobiles, vel motum localem habuerunt. Si primum: ergo sunt per substantiam, vbi creati fuerunt, nempe in caelo aliquo inferiori Empyreo. Si secundum: Ergo locum mutando, spatium aliud, & locum verum, vel imaginarium acquisierunt: eum scilicet, quò ex priore loco seipsos transtulerunt. Confirmatur secundò, quia non possunt Angeli non esse intimè præsentès Deo, postò quòd existant. At si non essent in aliqua parte spatij veri vel imaginarij, non essent intimè præsentès Deo: Deus enim extraludicè est. Denique non est minus imaginabile quòd aliquid verè existat, & nusquam existat: quam quòd verè existat, & tamen nunquam existat. Quare quicquid est, aliquando & alicubi est. Neque

Angeli esse per alicubi sunt